

ES struktūrinių fondų panaudojimo būsto renovacijai vertinimas

Poveikis ir finansinio patrauklumo analizė

—
2017 m. gegužės 4 d.

FINANSŲ MINISTERIJA

Kuriame
Lietuvos ateitį
2014–2020 metų
Europos Sąjungos
fondų investicijų
veiksmų programa

Turinys

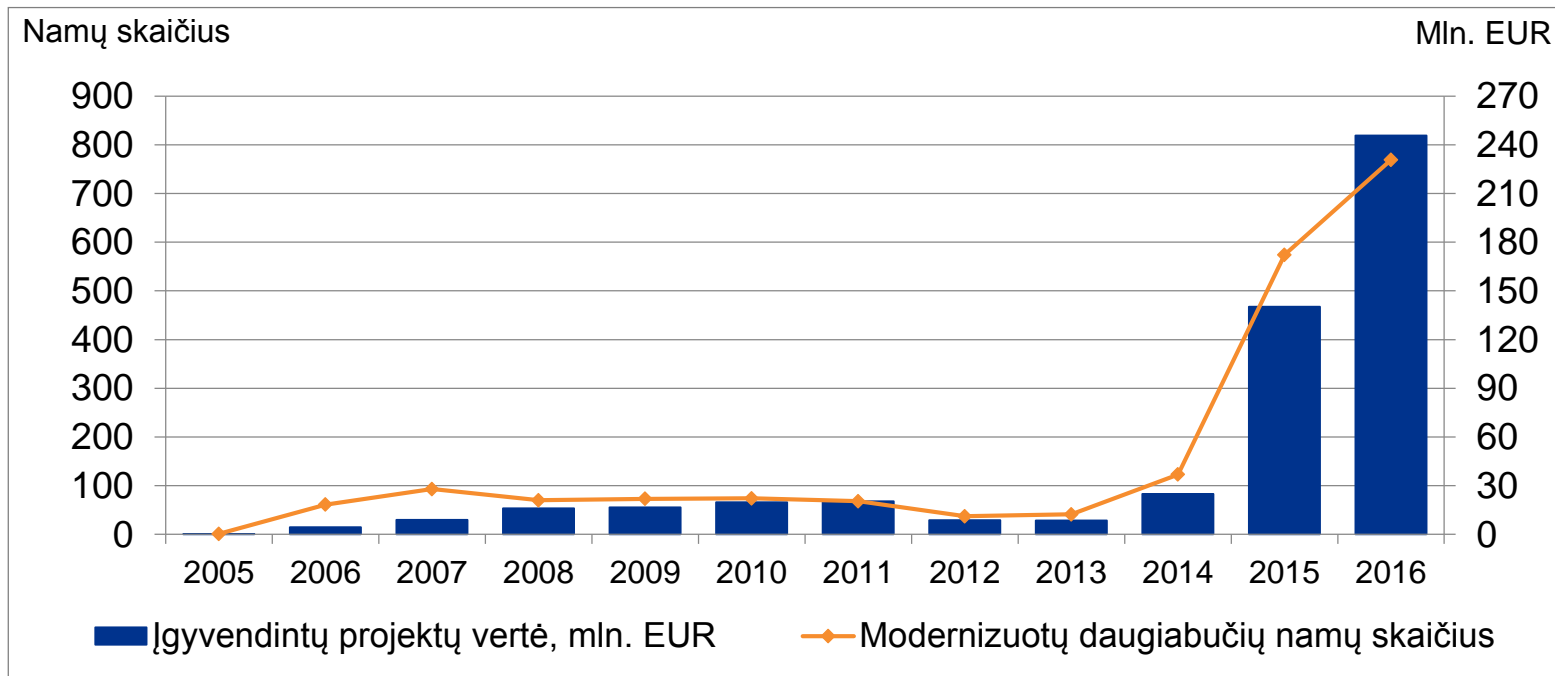
1	Įgyvendintų projektų apžvalga
2	Renovacijos poveikis ekonomikai
3	Renovacijos finansinio patrauklumo analizė
4	Įžvalgos dėl paramos modelio tobulinimo

1. Įgyvendintų projektų apžvalga

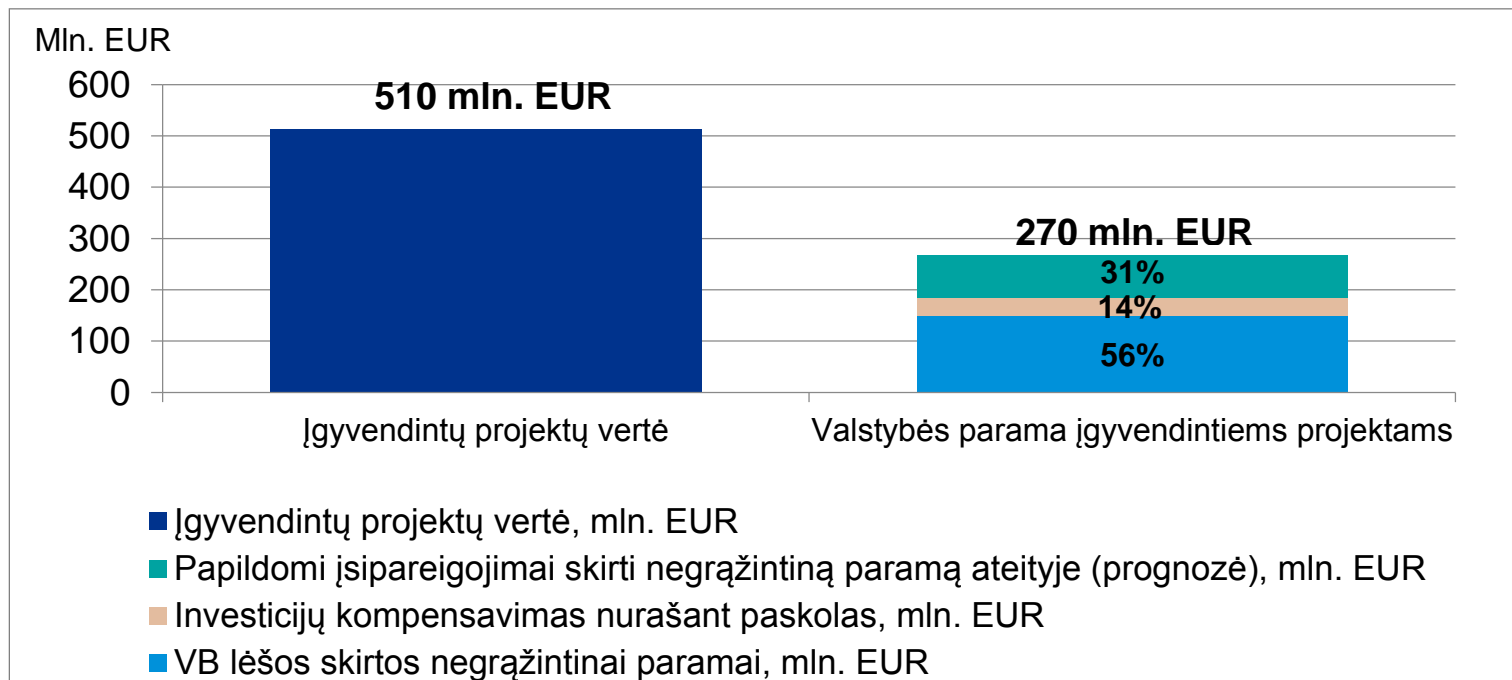
Renovacijos mastai

- 2005-2016 m. įgyvendinta apie **2.000 projektų**, kurių bendra vertė – **daugiau nei 510 mln. EUR**.
- „Lūžis“ 2013/14 metais - esminiai teisinės bazės pokyčiai sudarė sąlygas per tris metus atnaujinti 1.500 daugiabučių - **tris kartus daugiau** nei 2005-2013 m.

Valstybės skirtos paramos statistika

- Projektams skirta daugiau **185 mln. EUR** negražintinos paramos, o papildomi įsipareigojimai ateityje gali siekti daugiau nei **80 mln. EUR**.
- Negražintina parama sudaro **daugiau nei pusę** įgyvendintų projektų vertės.
- Vidutinio projekto vertė – 259 tūkst. EUR, negražintina parama – 135 tūkst. EUR.

2. Renovacijos poveikis ekonomikai

Poveikis ekonomikai

514 mln. EUR investicijų į daugiabučių namų modernizavimą poveikis*:

**5,4 TWh arba
400 mln. EUR**

- prognozuojami faktiniai šilumos energijos sutaupymai

0,8 EUR

- tiek faktinių šilumos energijos sutaupymų pasiekama už investuotą 1 EUR

63 mln. EUR

- vertės aplinkos taršos (CO₂, NO_x, SO₂ ir KD₁₀ išmetimų) sumažinimas

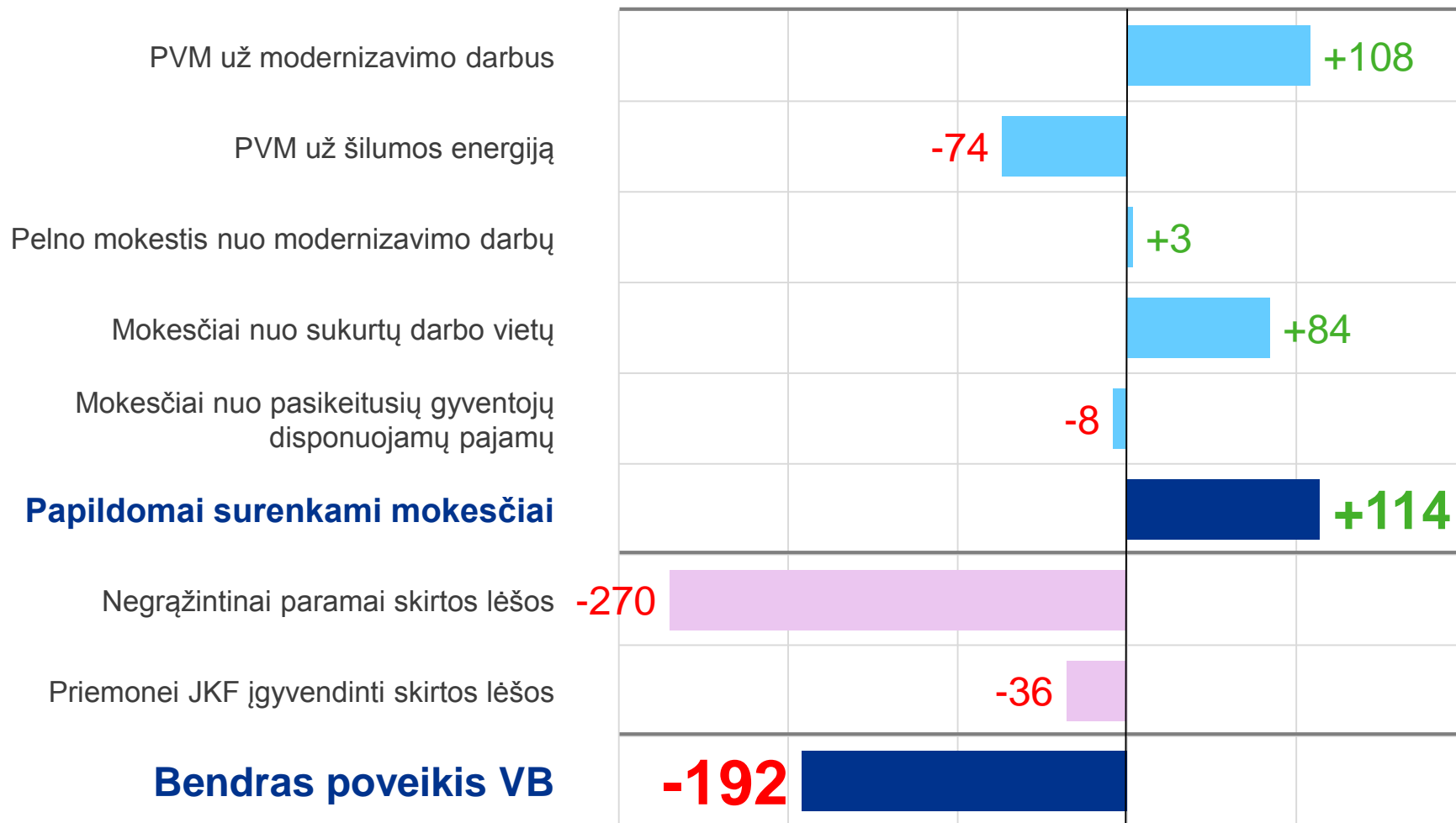
>19.000

- papildomų darbo vietų

* - prognozuojamas suminis poveikis per paskolų grąžinimo laikotarpį (20 m. nuo projekto įgyvendinimo)

Poveikis valstybės biudžetui

Suminis poveikis valstybės biudžetui per paskolų grąžinimo laikotarpį (mln. EUR)

3. Renovacijos finansinio patrauklumo analizės išvalgos

Metų skaičiaus rodiklis - MSR

„Per kiek metų renovacija atsiperka?“

MSR parodo per kiek metų konkretaus projekto atveju suminių faktinių šilumos energijos sutaupymų vertė padengia butų savininkų projekto įgyvendinimo išlaidas (neįtraukiant finansavimo kaštų).

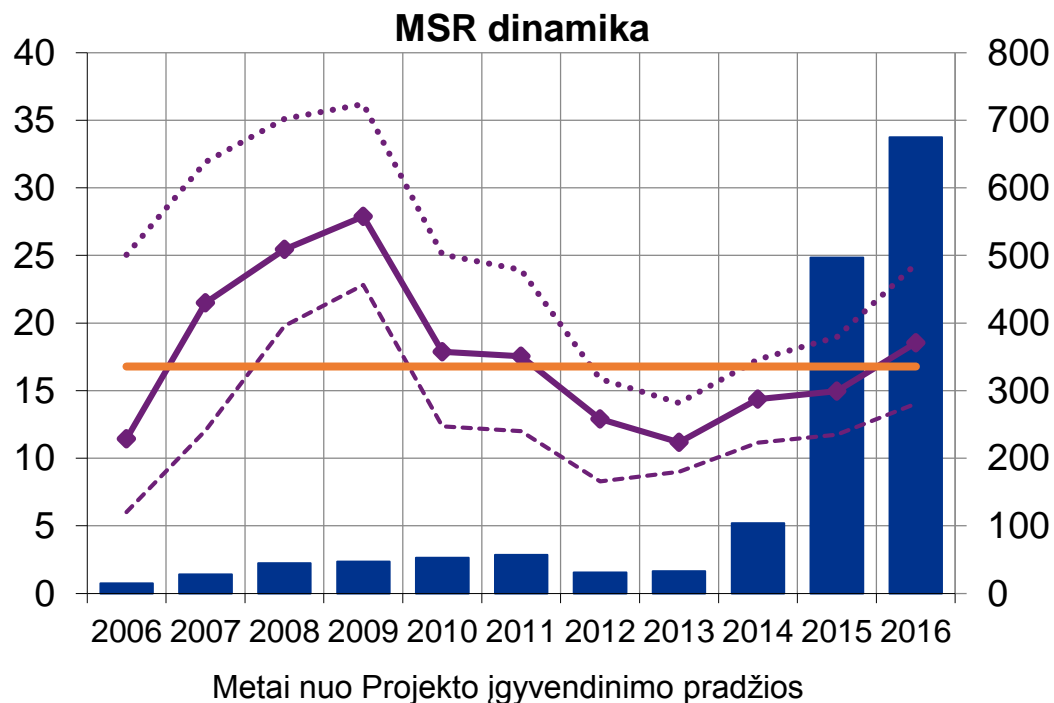
MSR ↑ -> Renovacijos finansinis patrauklumas butų savininkams ↓

MSR ↓ -> Renovacijos finansinis patrauklumas butų savininkams ↑

Remiamasi **faktiniais** projektų duomenimis: šilumos kainomis atitinkamuose miestuose, investicijomis, skaičiuojamaisiais sutaupymais ir pan.

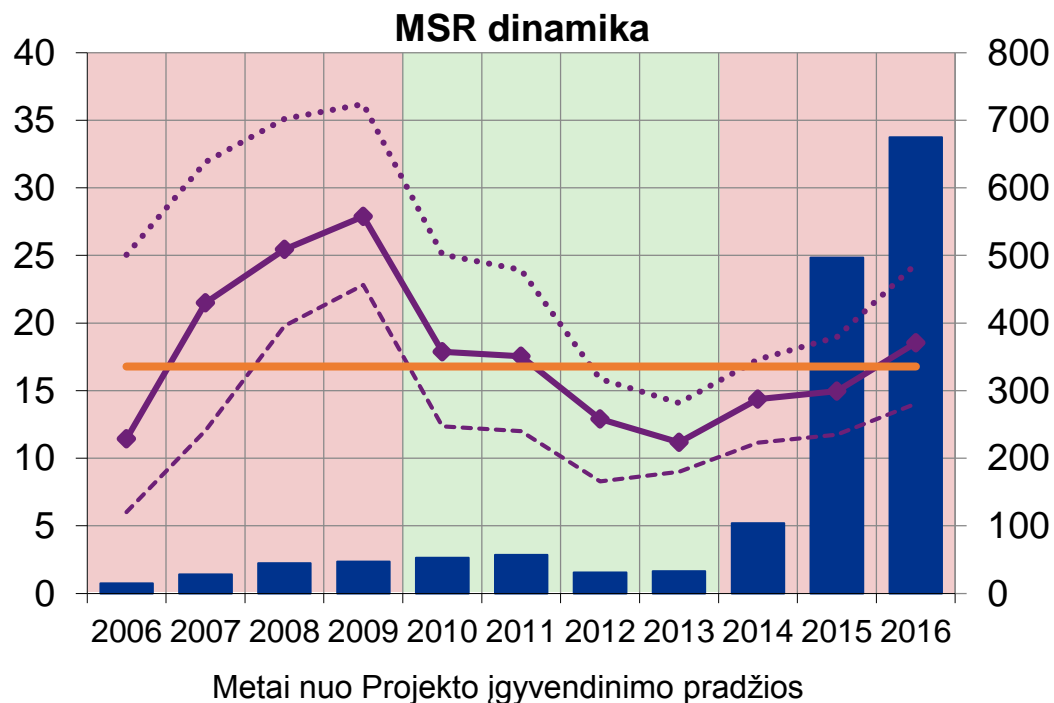
Esminės prielaidos: (1) faktiniai sutaupymai apskaičiuojami kaip 58.64% skaičiuojamųjų sutaupymų; (2) 2013-2016 metais įgyvendintiems projektams parama: 40% rangos darbų + 100% parengimo, TP ir administravimo išlaidų.

Metų skaičiaus rodiklis - MSR

- Modernizuotų daugiabučių namų skaičius, ašis dešinėje
- ◆ MSR (mediana)
- - - MSR (1 kvartilis)
- ⋯ MSR (3 kvartilis)
- MSR (2006-2016 m. mediana)

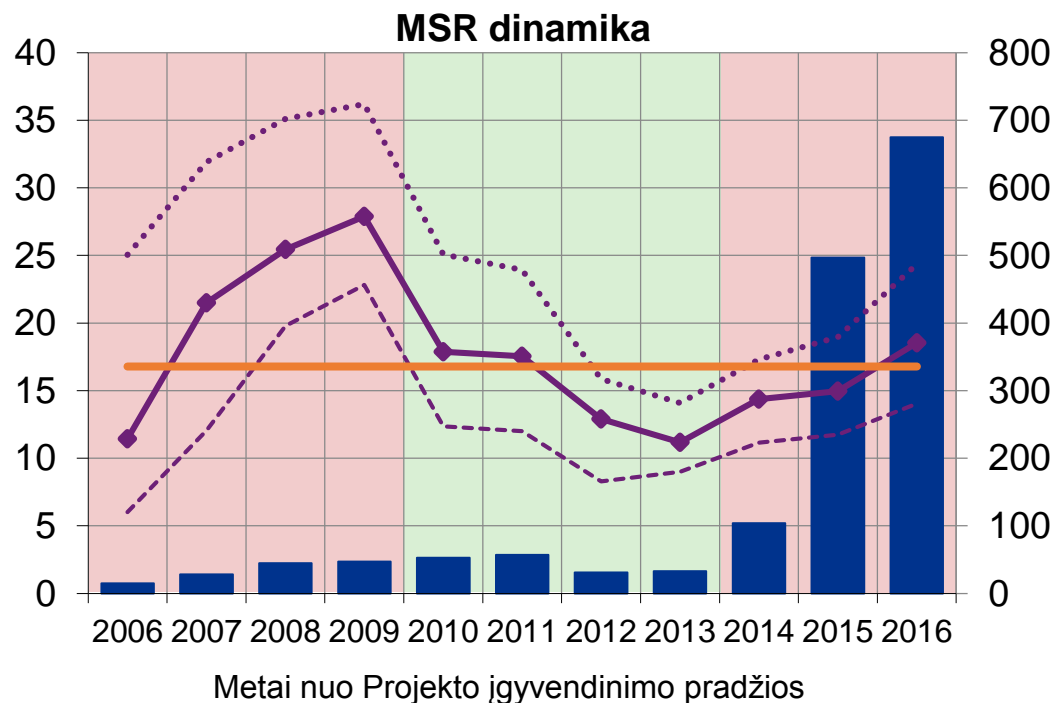
Metų skaičiaus rodiklis - MSR

- Modernizuotų daugiabučių namų skaičius, ašis dešinėje
- ◆ MSR (mediana)
- - - MSR (1 kvartilis)
- ⋯ MSR (3 kvartilis)
- MSR (2006-2016 m. mediana)

Metų skaičiaus rodiklis - MSR

- Rodiklio reikšmės indikuoja **priešingą ekonominei logikai tendenciją** – finansiniam patrauklumui didėjant, įgyvendinamų projektų skaičius mažėja.
- Pažymėtina **didelė MSR reikšmių dispersija** tiek skirtingais metais, tiek tais pačiais metais skirtingų projektų.

- Modernizuotų daugiabučių namų skaičius, ašis dešinėje
- MSR (mediana)
- MSR (1 kvartilis)
- MSR (3 kvartilis)
- MSR (2006-2016 m. mediana)

Modernizavimo finansinio patrauklumo indeksas - MFPI

„Kokią dalį pajamų turiu papildomai išleisti renovacijai?“

MFPI – parodo, kokią dalį (%) butų savininkų disponuojamų pajamų sudaro grynosios modernizavimo projekto įgyvendinimo išlaidos (neįtraukiant finansavimo kainos).

MFPI ↑ -> Modernizavimo finansinis patrauklumas butų savininkams ↓

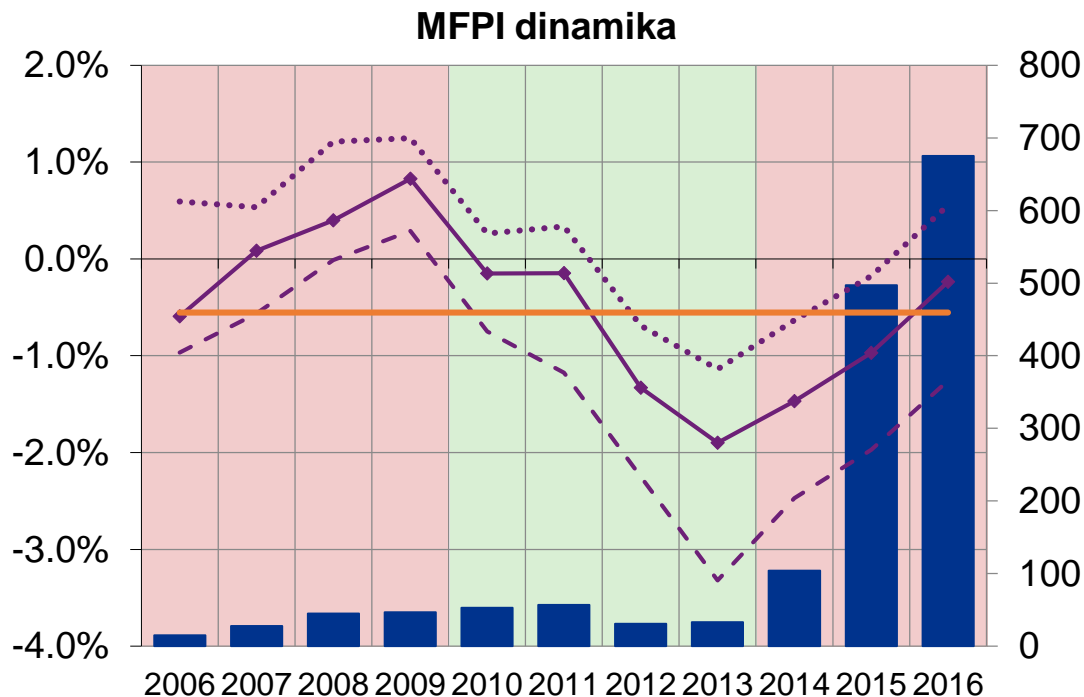
MFPI ↓ -> Modernizavimo finansinis patrauklumas butų savininkams ↑

$$MFPI = \frac{\text{Butų savininkų išlaidos modernizavimui} - \text{Šilumos energijos sutaupymai}}{\text{Butų savininkų disponuojamos pajamos}_{\text{pakoreguotos pagal SVKI}}}$$

MFPI – modernizavimo finansinio patrauklumo indeksas

Rodiklio dinamika patvirtina MSR analizės išvadas:

- finansiniam patrauklumui didėjant, įgyvendinamų projektų skaičius mažėja;
- įgyvendinami itin skirtingo finansinio patrauklumo projektai.

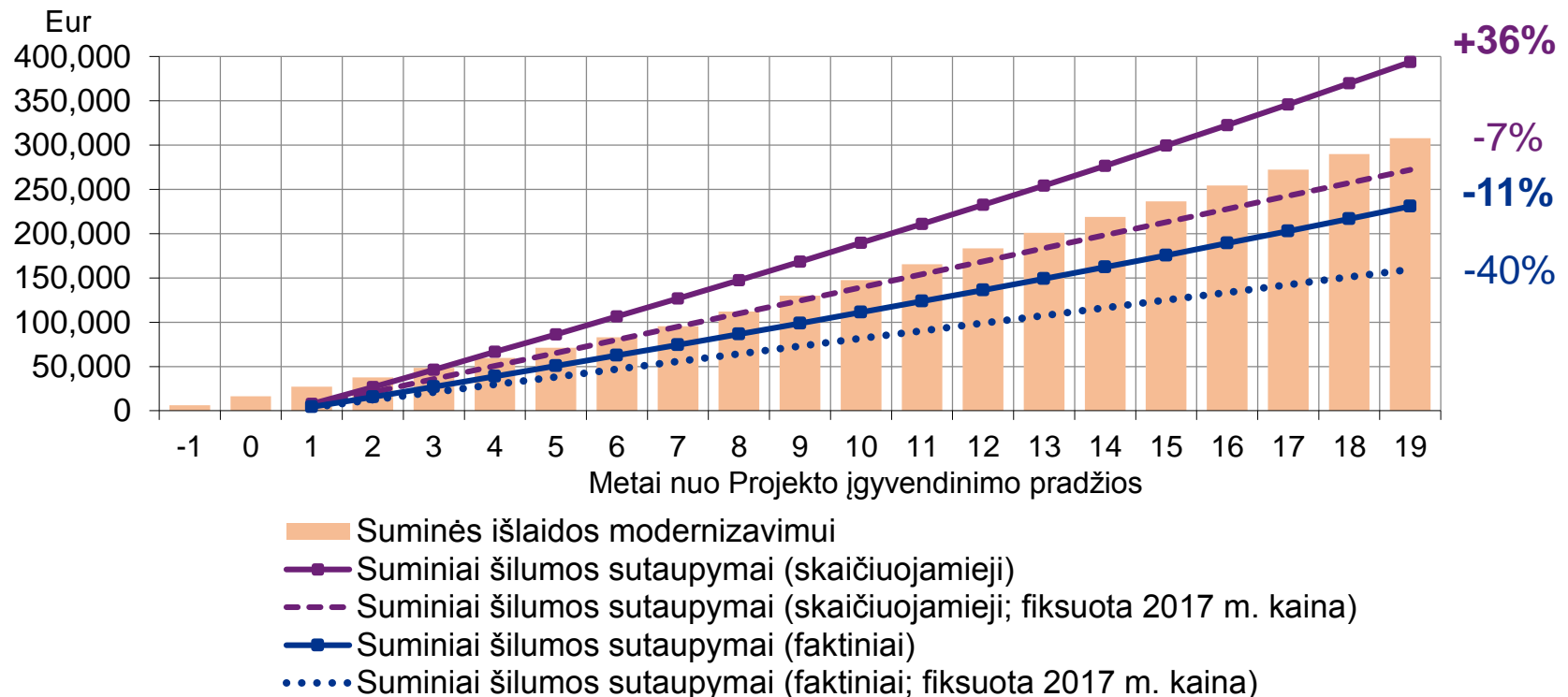

Metai nuo Projekto įgyvendinimo pradžios

- Modernizuotų daugiabučių namų skaičius, ašis dešinėje
- ◆ MFPI (mediana)
- - - MFPI (1 kvartilis)
- ..... MFPI (3 kvartilis)
- MFPI (2006-2016 m. mediana)

Vidutinio projekto „atsipirkimas“ butų savininkams

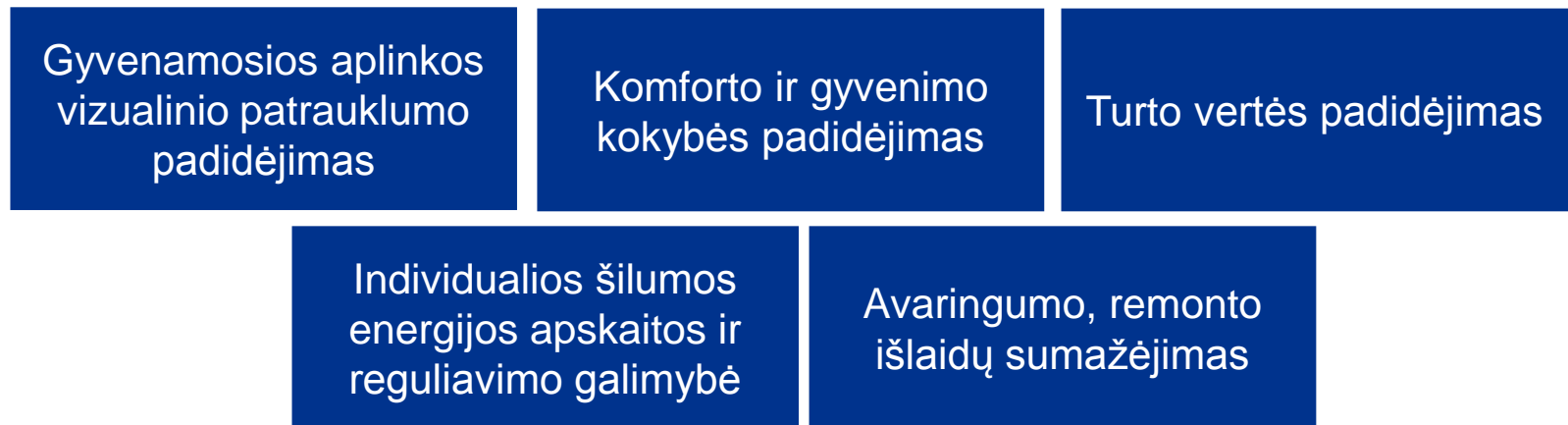
Vidutinio daugiabučio namo **renovacija finansiškai „neatsiperka“** per paskolos grąžinimo laikotarpį, t.y. faktiniai šilumos energijos sutaupymai nėra pakankami, kad kompensuotų butų savininkų patiriamas modernizavimo išlaidas.

Kokie nefinansiniai faktoriai lemia renovacijos paklausą?

Remiantis 2016 m. kiekybinio visuomenės nuomonės tyrimo rezultatais, **nefinansiniai faktoriai**, darantys įtaką gyventojų apsisprendimui (BETA, 2016 gruodis):

Itin didelę reikšmę paklausai turi:

- valstybės mastu taikomas **renovacijos įgyvendinimo modelis**;
- „**kaimyno**“ („**sniego gniužtės**“) efektas.

4. Įžvalgos dėl paramos modelio tobulinimo

Renovacijos finansinio patrauklumo analizė

Apibendrinimas

Daugybė vidinių bei išorinių renovacijos patrauklumą veikiančių faktorių, į kuriuos būtina atsižvelgti vertinant optimalų paramos daugiabučių namų modernizavimui dydį (intensyvumą).

Šie faktoriai kinta tiek laike, tiek tarp skirtingų projektų.

Atitinkamai, ir optimalus paramos dydis (intensyvumas) kinta ir yra dinamiškas tiek laike, tiek konkrečiu momentu vertinant skirtingus projektus.

Išvados

- 1. Nėra tikslinga taikyti vienodo tikslinės paramos intensyvumo visiems projektams – reikalingas diferencijavimas.**
- 2. Ekonominio vertinimo būdu kokybiškai ir pagrįstai nustatyti renovacijos „paklausos funkciją“ yra neįmanoma.**
- 3. Efektyviausiai valstybės paramos dydis (intensyvumas) būtų nustatomas rinkos sąlygomis, t.y. įgyvendinus projektų konkurencijos principą ir leidžiant paramos dydį nustatyti „rinkai“.**

Esamo valstybės paramos daugiabučių namų modernizavimui tobulinimo principai

„Vertė už pinigus“

Diferencijuojamas intensyvumas

Projektų kvietimų ir finansavimo derinimas

Lygiateisiškumas, nediskriminavimas ir skaidrumas

Pakankamas dėmesys viešinimui ir konsultavimui

Papildomų paramos modelio alternatyvų vertinimas

- Atliktas paramos modelio **alternatyvų ekspertinis daugiakriterinis vertinimas**:
  - lengvatinio kredito palūkanos: kintamos, fiksuotos ar laikinai fiksuotos;
  - paramos intensyvumas: dydis; fiksuotas ar diferencijuojamas;
  - paramos diferencijavimas: subjektyvūs kriterijai ar diferencijavimas „rinkos sąlygomis“;
  - papildomos paramos elementai;
- Alternatyvos nagrinėtos remiantis apibrėžtais kriterijais:

Alternatyvų ekspertinio daugiakriterinio vertinimo kriterijai	
Patrauklumas galutiniams naudos gavėjams	1 Paprastumas ir suprantamumas
	2 Projekto įgyvendinimo kaina butų savininkams
Patrauklumas valstybei	3 Projektų paklausa <ul style="list-style-type: none"> 3.1. Trumpalaikė perspektyva 3.2. Ilgalaikė perspektyva ir tikslų pasiekimas
	4 Kaina valstybei
	5 Valstybės lėšų panaudojimo efektyvumas
	6 Lėšų planavimo ir kontrolės galimybės
	7 Modelio tvarumas
Patrauklumas kitiems proceso dalyviams	8 Patrauklumas finansiniams tarpininkams <ul style="list-style-type: none"> 8.1. Administracinė našta 8.2. Rizika ir dalyvavimas nuosavu kapitalu
	9 Administracinė našta

Atsižvelgiant į vertinimo rezultatus AM rengia Daugiabučių namų modernizavimo programos pakeitimus.

Ačiū už dėmesį!

Rytis MAŽEIVA

Vyr. patarėjas

T +370 521 02 600
M +370 620 51 639
rmazeiva@kpmg.com

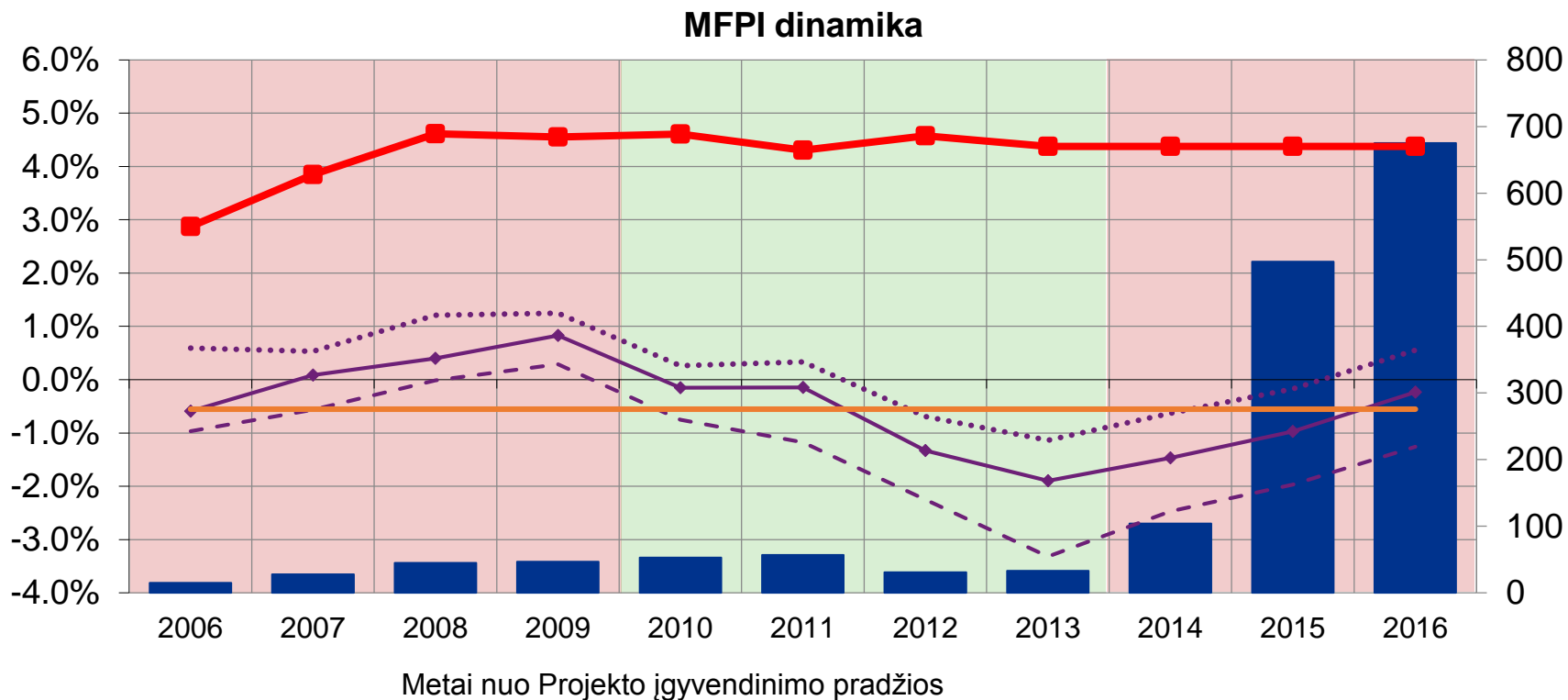
„KPMG Baltics”, UAB

Konstitucijos pr. 29
LT-08105 Vilnius
T +370 521 02 600
F +370 521 02 659
vilnius@kpmg.lt

kpmg.com/LT

PRIEDAI

MFPI – modernizavimo finansinio patrauklumo indeksas

- Modernizuotų daugiabučių namų skaičius, ašis dešinėje
- Paramos intensyvumo mediana (padalinta iš 10)
- ◆ MFPI (mediana)
- - - MFPI (1 kvartilis)
- ⋯ MFPI (3 kvartilis)
- MFPI (2006-2016 m. mediana)

Alternatyvų ekspertinio daugiakriterinio vertinimo rezultatai (1/2)

Lentelėje žemiau pateikiami FM, AM, VIPA ir EIB vertinimų rezultatų vidurkiai.

Geriausiai įvertintos **Alternatyva Nr. 2** ir **Alternatyva Nr. 1B** - jų surinktų balų skaičius yra didžiausias tiek vertinant aritmetiškai, tiek įvertinant atskirų kriterijų svorius;

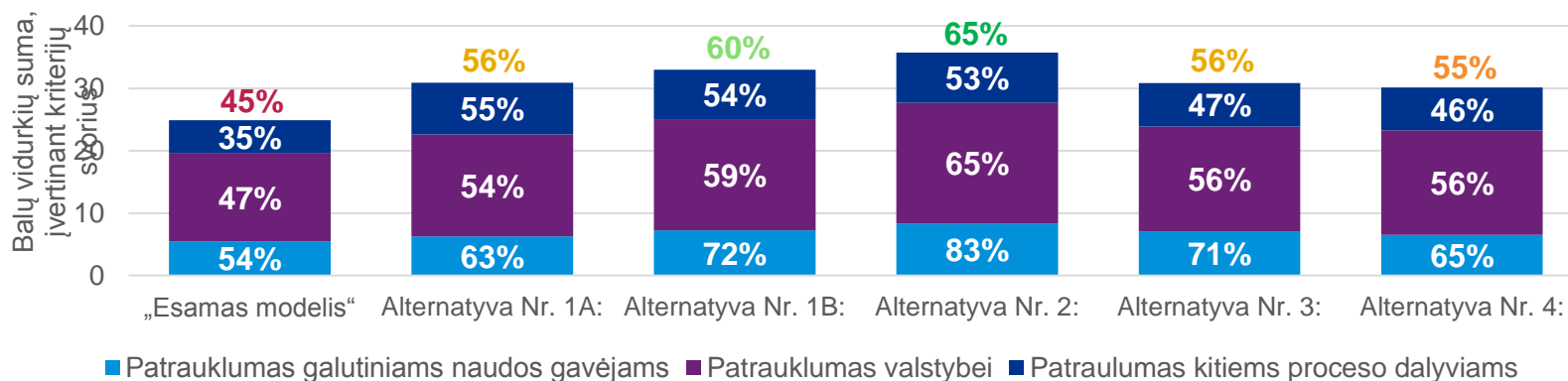
Vertinimo kriterijus		Alternatyvos					
		„Esamas modelis“	Alternatyva Nr. 1A:	Alternatyva Nr. 1B:	Alternatyva Nr. 2:	Alternatyva Nr. 3:	Alternatyva Nr. 4:
PATRAUKLUMAS GALUTINIAMS NAUDOS GAVĖJAMS	1 PAPRASTUMAS IR SUPRANTAMUMAS	2.0	4.4	4.1	3.6	2.9	2.3
	2 PROJEKTŲ ĮGYVENDINIMO KAINA (Butų savininkams)	3.0	1.4	2.5	4.0	3.6	3.8
PATRAUKLUMAS VALSTYBEI	3 PROJEKTŲ PAKLAUSA 3.1. Trumpalaikė perspektyva 3.2. Ilgalaikė perspektyva ir tikslų pasiekimas	2.8	1.3	2.0	4.1	3.1	2.3
		2.8	1.5	2.3	3.6	3.1	2.6
	4 KAINA VALSTYBEI	2.2	4.1	3.6	2.0	2.4	2.0
	5 VALSTYBĖS LĖŠŲ PANAUDOJIMO EFEKTYVUMAS	2.7	3.3	3.1	3.3	2.8	3.8
	6 LĖŠŲ PLANAVIMO IR KONTROLĖS GALIMYBĖS	2.3	3.8	3.4	3.1	2.6	3.3
7 MODELIO TVARUMAS	1.3	2.6	3.4	3.1	2.8	2.8	
PATRAUKLUMAS KITIEMS PROCESO DALYVIAMS	8 PATRAUKLUMAS FINANSINIAMS TARPININKAMS 8.1. Administracinė našta	1.0	3.3	3.1	3.3	2.5	2.5
	8.2. Rizika ir dalyvavimas nuosavu kapitalu	3.0	2.3	2.5	3.1	2.9	2.8
	9 ADMINISTRACINĖ NAŠTA	1.8	4.4	3.9	2.9	2.6	2.6
SUMA:		25.0	32.1	33.9	36.1	31.3	30.5
VERTINIMO REZULTATAS: (SUMA ĮVERTINANT KRITERIJŲ SVORIUS)		24.9	30.9	33.0	35.7	30.9	30.1

Alternatyvų ekspertinio daugiakriterinio vertinimo rezultatai (2/2)

- **Alternatyva Nr. 2** įvertinta kaip patraukliausia ir valstybei, ir galutiniams gavėjams, o jos patrauklumas kitiems proceso dalyviams įvertintas taip pat kaip ir Alternatyvų Nr. 1A ir 1B;
- **Alternatyva Nr. 1B** yra antroje vietoje pagal visas tris patrauklumo kategorijas;
- „Esamas modelis“ įvertintas kaip mažiausiai patrauklus pagal visas tris patrauklumo kategorijas.

Alternatyvų ekspertinio daugiakriterinio vertinimo rezultatai

(procentas rodo skirto ir maksimalaus galimo įvertinimo santykį)

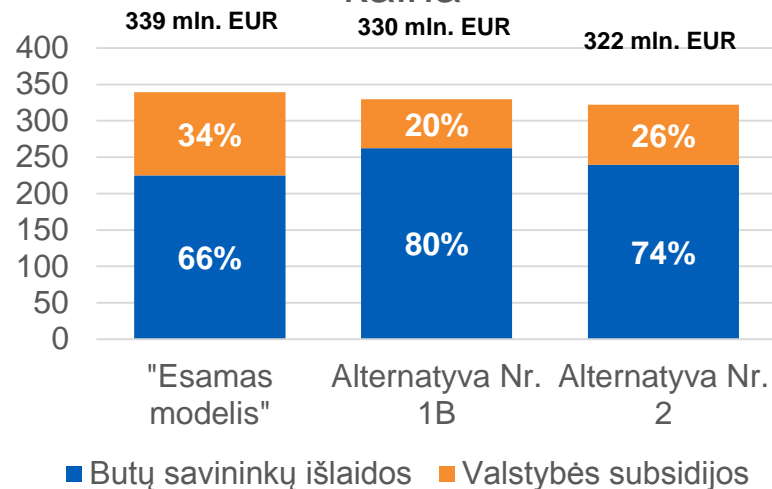

Atsižvelgiant į ekspertinio vertinimo rezultatus, tolimesnėje analizėje nagrinėjamos dvi daugiausiai balų surinkusios alternatyvos – Alternatyva Nr. 1B ir Alternatyva Nr. 2.

Dviejų daugiausiai balų surinkusių alternatyvų ekonominis vertinimas (1/2)

- **Alternatyva Nr. 2 sąlygoja mažiausią bendrą modernizavimo projektų įgyvendinimo kainą** – apie 5% mažiau nei „Esamo modelio“ ir apie 2% mažiau nei Alternatyvos Nr. 1B atveju.
- tai didžiaja dalimi sąlygoja didesnę proporcija greičiau apmokamų modernizavimo išlaidų:
  - taikomas didesnis paramos intensyvumas nei Alternatyvos Nr. 1B atveju; bei
  - parama išmokama iškart, priešingai nei „Nulinių palūkanų“ schema „Esamo modelio“ atveju.

Bendra modernizavimo kaina

Alternatyva	Butų savininkų išlaidos (mln. EUR)	Valstybės subsidijos (mln. EUR)	Bendra modernizavimo kaina (mln. EUR)
„Esamas modelis“	225	114	339
Alternatyva Nr. 1B	263	67	330
Alternatyva Nr. 2	239	83	322

Pastaba: skaičiavimuose nėra įvertinta papildoma parama termoreguliatoriams ir dalikliams ar individualios apskaitos prietaisams Alternatyvos Nr. 2 atveju.

Dviejų daugiausiai balų surinkusių alternatyvų ekonominis vertinimas (2/2)

Alternatyva Nr. 1B:

- + apie 20% „pigesnė“ valstybės biudžetui*;
- + sąlygoja mažesnę administracinę naštą proceso dalyviams;
- + sąlyginai paprastesnė ir suprantamesnė gyventojams;
- apie 10% brangesnė butų savininkams ir apie 2% brangesnė vertinant bendras valstybės ir butų savininkų išlaidas*;
- reikšmingai didesnė modernizavimo paklausos bei valstybės modernizavimo tikslų nepasiekimo rizika.

Alternatyva Nr. 2:

- + apie 10% pigesnė butų savininkams ir apie 2% vertinant bendras valstybės ir butų savininkų išlaidas*;
- + reikšmingai mažesnė modernizavimo paklausos ir tikslų nepasiekimo rizika;
- + patrauklesnė finansiniams tarpininkams (didesnis paramos intensyvumas = mažesnė rizika)
- apie 20% „brangesnė“ valstybės biudžetui*;
- sąlyginai didesni paramos administravimo kaštai.

* - indikatyvus poveikis, apskaičiuotas naudojant 675 daugiabučių namų modernizavimo projektų įgyvendintų 2016 metais imtį.

- Atkreiptinas dėmesys į **galimai neigiamą alternatyvų poveikį modernizavimo paklausai** dėl mažinamo paramos intensyvumo (Alternatyvos Nr. 1B atveju) bei kintamų palūkanų (abiejų alternatyvų atveju).
- Taip pat, pažymėtina, kad tiek Alternatyvos Nr. 1B, tiek Alternatyvos Nr. 2 atvejais visiems modernizavimo projektams taikomas vienodas negražintinos paramos intensyvumas neigiamai veikia valstybės lėšų panaudojimo efektyvumą. **Efektyvų valstybės lėšų panaudojimą leistų užtikrinti Alternatyvos Nr. 4** atveju įgyvendinami projektų konkurencijos bei didžiausio energijos sutaupymo už mažiausią kainą principai.

Nagrinėtų alternatyvų aprašymai: „Esamas modelis“

Šiuo metu galiojantis modelis (toliau - „Esamas modelis“)

Sritis	Aprašymas
Esmė	Daugiabučių namų modernizavimo projektų įgyvendinimas vykdomas ir reguliuojamas skelbiant kvietimus teikti paraiškas daugiabučio namo modernizavimui ir nustatant atskiram kvietimui leidžiamų pateikti paraiškų kvotas atskiros savivaldybės lygmenyje. Valstybės parama teikiama iš dviejų finansavimo šaltinių: KKSP ir valstybės biudžeto.
Teikiamos paramos elementai ir intensyvumas	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Lengvatinis kreditas:<ol style="list-style-type: none"> 1) paskirtis: statybos darbų kainos apmokėjimas; 2) palūkanos: fiksuotos 3%; ▪ Modernizavimo projekto parengimo išlaidoms – 50%; ▪ Projekto įgyvendinimo administravimo išlaidoms – 50%; ▪ Rangos darbų techninės priežiūros išlaidoms – 50%; ▪ Investicijoms į energinį efektyvumą didinančias priemones:<ol style="list-style-type: none"> 1) 20% (KKSP parama; 15% projektams įgyvendintiems po 2017 m. gruodžio 31 d.) išmokama iškart po projekto įgyvendinimo; ir 2) 15% (iš valstybės biudžeto) kompensuojant lengvatinio kredito metines palūkanas iki 0%, kol bendra kompensuotų lengvatinio kredito palūkanų suma pasiekia 15% investicijų.

Nagrinėtų alternatyvų aprašymai: Alternatyva Nr. 1A-B

Alternatyva Nr. 1A: Kintamų paskolos palūkanų ir 20% paramos intensyvumo modelis

Sritis	Aprašymas
Esminiai pokyčiai lyginant su „Esamu modeliu“	<ol style="list-style-type: none"> Lengvatinio kredito palūkanos – kintamos, t.y. galutiniai naudos gavėjai moka finansinių tarpininkų reikalaujamas palūkanų normas. Keičiamas valstybės teikiamos paramos intensyvumas: <ul style="list-style-type: none"> iki 20% sumažinamas paramos investicijoms į energinį efektyvumą didinančias intensyvumas. iki 100% padidinamas modernizavimo paramos projekto parengimo, projekto įgyvendinimo administravimo ir rangos darbų techninės priežiūros išlaidoms intensyvumas. Investicijoms į energinį efektyvumą didinančias priemones parama išmokama iškart įgyvendinus projektą. Visa valstybės parama teikiama iš vieno šaltinio – biudžeto lėšų.
Teikiamos paramos elementai ir intensyvumas	<ul style="list-style-type: none"> Lengvatinis kreditas: <ol style="list-style-type: none"> paskirtis: statybos darbų kainos apmokėjimas; palūkanos: kintamos, atitinkančios komercinių bankų reikalaujamas; Modernizavimo projekto parengimo išlaidoms – 100% Projekto įgyvendinimo administravimo išlaidoms – 100% Rangos darbų techninės priežiūros išlaidoms – 100% Investicijoms į energinį efektyvumą didinančias priemones – 20%, išmokant iškart įgyvendinus projektą.

Alternatyva Nr. 1B: Palūkanų fiksavimo 5 metams ir 20% paramos intensyvumo modelis

Sritis	Aprašymas
Esminiai pokyčiai lyginant su Alternatyva Nr. 1A	<ol style="list-style-type: none"> Lengvatinio kredito palūkanos – fiksuotos 3% pirmuosius 5 metus, po to – kintamos (atitinkančios komercinių bankų reikalaujamas palūkanas). Kitos sąlygos atitinka aprašytas Alternatyvos Nr. 1A.

Nagrinėtų alternatyvų aprašymai: Alternatyva Nr. 2

Alternatyva Nr. 2: Palūkanų fiksavimo 5 metams ir papildomos paramos termoregulatoriams ir dalikliams ar individualios apskaitos priemonėms modelis

Sritis	Aprašymas
Esminiai pokyčiai lyginant su „Esamu modeliu“	<ol style="list-style-type: none"> Lengvatinio kredito palūkanos – fiksuotos 3% pirmuosius 5 metus, po to – kintamos (atitinkančios komercinių bankų reikalaujamas palūkanas). Lengvatinis kreditas suteikiamas ne tik statybos darbų kainos apmokėjimui, bet ir techninio projekto parengimui. Keičiamas valstybės teikiamos paramos intensyvumas: <ul style="list-style-type: none"> 30% investicijoms į energinį efektyvumą didinančias priemones ir techninio projekto parengimo išlaidoms; ir 20% - papildoma subsidija termoregulatorių ir daliklių ar individualios apskaitos prietaisų diegimo išlaidoms tiems projektams, kurių apimtyje šios priemonės diegiamos. Investicijoms į energinį efektyvumą didinančias priemones ir techninio projekto parengimo išlaidoms teikiama parama bei papildoma subsidija išmokama iškart po projekto įgyvendinimo. Visa valstybės parama teikiama iš vieno šaltinio – biudžeto lėšų.
Teikiamos paramos elementai ir intensyvumas	<ul style="list-style-type: none"> Lengvatinis kreditas: <ol style="list-style-type: none"> paskirtis: statybos darbų ir techninio projekto parengimo kainos apmokėjimas; palūkanos: fiksuotos pirmuosius 5 kredito sutarties galiojimo metus, likusiais metais - kintamos; Projekto įgyvendinimo administravimo išlaidoms – 100%; Rangos darbų techninės priežiūros išlaidoms – 100%; Investicijoms į energinį efektyvumą didinančias priemones ir techninio projekto parengimo išlaidoms: <ol style="list-style-type: none"> 30% - išmokama iškart po projekto įgyvendinimo; ir 20% - papildoma subsidija termoregulatorių ir daliklių ar individualios apskaitos prietaisų diegimo išlaidoms tiems projektams, kurių apimtyje šios priemonės diegiamos, išmokant paramą iškart po projekto įgyvendinimo. Ši papildoma parama teikiama papildant pirmame punkte minimą paramą.

Nagrinėtų alternatyvų aprašymai: Alternatyva Nr. 3

Alternatyva Nr. 3: Paramos diferencijavimo pagal nekilnojamo turto vertę modelis

Sritis	Aprašymas
Esminiai pokyčiai lyginant su „Esamu modeliu“	<ol style="list-style-type: none"> Įvedamas projektų kategorizavimo kriterijus, pagal kurį diferencijuojamas skiriamos paramos intensyvumas – nekilnojamo turto vertė (nurodyta NT registre). Brangesniam nekilnojamam turtui taikomas mažesnis valstybės paramos intensyvumas, pagal paramą reglamentuojančiuose teisės aktuose aprašytą skalę. Investicijoms į energinį efektyvumą didinančias priemones teikiama parama išmokama iškart po projekto įgyvendinimo.
Teikiamos paramos elementai ir intensyvumas	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Lengvatinis kreditas:<ol style="list-style-type: none"> 1) paskirtis: statybos darbų kainos apmokėjimas; 2) palūkanos: fiksuotos 3%; ▪ Modernizavimo projekto parengimo išlaidoms – 50%; ▪ Projekto įgyvendinimo administravimo išlaidoms – 50%; ▪ Rangos darbų techninės priežiūros išlaidoms – 50%; ▪ Investicijoms į energinį efektyvumą didinančias priemones teikiama parama diferencijuojama pagal nekilnojamo turto vertę ir išmokama iškart po projekto įgyvendinimo. <i>Alternatyvos ekspertinio vertinimo tikslais priimama prielaida, kad vidutinė projektams skiriama parama yra lygi 35%.</i>

Nagrinėtų alternatyvų aprašymai: Alternatyva Nr. 4

Alternatyva Nr. 4: Projektų konkurencijos ir paramos diferencijavimo pareiškėjų pasirinkimu modelis

Sritis	Aprašymas
Esminiai pokyčiai lyginant su „Esamu modeliu“	<ol style="list-style-type: none"> 1. Nustatoma maksimalaus leidžiamo paramos intensyvumo riba; konkretų paramos intensyvumą leidžiant pasirinkti patiems pareiškėjams, nurodant jį paraiškose. 2. Įgyvendinamas projektų tarpusavio konkuravimo principas, grindžiamas didžiausiu energijos sutaupymu už mažiausią kainą (apskaičiuojant projektų paramos efektyvumo rodiklį – PER). 3. Negrąžintina parama priskiriama projektams pagal eilę (pradedant nuo mažiausią PER rodiklį turinčio projekto) tol, kol paskirstomos visos kvietimo objektu esančios VB lėšos. Sekančiu žingsniu, atrinkti projektai teikiami finansinių tarpininkų patvirtinimui dėl suteikiamo finansavimo. 4. Visa valstybės parama teikiama iš vieno šaltinio – biudžeto lėšų (tiesiogiai arba per KKSP).
Teikiamos paramos elementai ir intensyvumas	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Lengvatinis kreditas:<ol style="list-style-type: none"> 1) paskirtis: statybos darbų kainos apmokėjimas, o esant galimybėms ir modernizavimo projekto parengimo, projekto įgyvendinimo administravimo ir (ar) statybos techninės priežiūros išlaidų apmokėjimas; 2) palūkanos: fiksuotos 3%; ▪ Modernizavimo projekto parengimo išlaidoms – 100%; ▪ Projekto įgyvendinimo administravimo išlaidoms – 100%; ▪ Rangos darbų techninės priežiūros išlaidoms – 100%; ▪ Investicijoms į energinį efektyvumą didinančias priemones – intensyvumas diferencijuojamas pareiškėjų pasirinkimu, maksimalaus leidžiamo intensyvumo riba – 35%, parama išmokama iškart po projekto įgyvendinimo ir teikiama iš vieno šaltinio – biudžeto lėšų (tiesiogiai arba per KKSP).

kpmg.com/socialmedia

kpmg.com/app

Ši informacija yra bendrojo pobūdžio ir ja nesiekama atkreipti dėmesio į konkretaus asmens ar įmonės veiklos aplinkybes. Mes siekiame pateikti aktualią informaciją, tačiau neužtikriname, kad ji išliks tokia jos gavimo metu arba ateityje, todėl prieš priimant sprendimą patariame dar kartą pasitarti su profesionaliais konsultantais ir įvertinti konkrečias aplinkybes.

© 2017 „KPMG Baltics“, UAB yra Lietuvos ribotos atsakomybės įmonė ir nepriklausomų KPMG įmonių narių, priklausančių Šveicarijos įmonei KPMG International Cooperative („KPMG International“), tinklo narė. Visos teisės saugomos.

KPMG vardas ir logotipas yra registruoti prekių ženklai arba „KPMG International“ prekių ženklai.